

6. \$6,000.- aizdevums Austrai Liepiņai bērnu kārtu spēles "Ganīņš" sagatavošanai un izdošanai. Nolūks izdot spēļu kārtis, lai ieinteresētu bērnus, arī spēļojties runāt latviski un tā pavairot latviešu vārdu krājumu. Kārtu spēle "Ganīņš" atētoji Latvijā pāzīstami māju un meža dzīvnieki, kārtu raksturojot ar kādu tautas dziesmu. Atētoji 12 dzīvnieki kārtas uz 4. kārtim. Katrā kārtu komplekts ir 52. kārtis. Iceres pirmo posmu A. Liepiņa Jau rabeidza 1979. g., izdodot šīs spēles 1250 komplektus, no kuriem jau ap 1000 ir pārdoti latviešu skolam un ģimenēm. Iceri iestenot pāldzēja makslinieks I. Laugalis un V. Liepiņš. Kārtu spēle "Ganīņš" vēl dabūjama pie A. Liepiņas (34 Kingsmead Rd., London, SW2 3JD, England.)
7. \$700.- pabalsts prof. Indriķiņ Šternam manuskrīpta "Latvijas vēsture 1300-1500" sagatavošanas materiālu vākšanai. Daļa manuskrīpta jau uzzrakstīta, bet vēl apzinātas ap 80 publikācijas ārzenījumā bibliotekās, kurās varētu būt nodergas zīnas. Pabalsts domājis bibliotēku apmeklēšanai un kopiju izgatavošanai. Pēc manuskrīpta pilngas patēriņšanas to grāmatā izdot iecerējis "Daugavas" apgāds.
8. \$3,500.- pabalsts R. Zulikam un L. Apkalham agrāko publikāciju - Andreja Jurījana "Latvju tautas mūzika" un "Danču grāmata" sagatavošanai, lai tās publicētu vienā kopējumā ar komentāriem un angļu valodās. Nodoms šādā veidā rast izdevumu, atbilstošu modernām prasībām, ko varētu izmantot arī svešautieši zinātniskai pētniecībai. Darbu L. Apkalns vēl turpina.
9. \$3000.- pabalsts Blīttei Vinklerlei Latvju dainu izlases sagatavošanai ar folklorisku aperci latviešu un angļu valodās. B. Vinklerlei ir MA grādi angļu valodā, literatūra un mākslas vēsturē. Dainu izlases krājumam iecerēts pievienot konspektūvu veida līdzšinējos latviešu zinātnieku pētījumus un no jauna dainas aperceri ar antropoloģisku un folkloristisku pieeju, izcelot dainu simboliku. Ar to būtu parādīta mīsu tautas senā dzīve visā mūža gajumā. (Aptaujas lapā prasītas zīnas nav saņemtas.)
10. \$700.- pabalsts prof. Dr. P. Kundziņam manuskrīpta nobeigšanai un sagatavošanai publicēšanai grāmata "Latvijas emigrācijas sakumi Albertas province Kanāda un Kārlja Pļaviņa sēta". Nolūks ar publikāciju saglabāt latviešu emigrantu celo ēku latviskas iežimes, celīju konstrukcijas un arī emigrantu dzīves centienus svešuma". Prof. P. Kundziņš iecerēto darbu paveica pirms aiziešanas mūžība un grāmata jau iznākusi "Gaujas" apgādā.

1978. GADĀ PIEŠĶIRTS \$33,000.- ŠĀDIEM PROJEKTIEM:

- \$500.- "sekļas naudas" pabalsts Laimonim Streipjam bērnu žurnala "Mazputniņš", neparedzētiem izdevumiem 1978. gada. Noreķini saņemti.
- \$1000.- "sekļas naudas" pabalsts U. Sprudžam izrādes "Gaidot Godo" sagatavošanas izdevumu segšanai. Sagatavoto izrādi sniedza 1978. g. 4. Viļaspalues Latviešu Jaunatnes Kongresā, un to apmeklēja ap 400 skatītāju.
- \$5,000.- aizdevums Ulīdm Streipjam grāmatas un plates "Klausies un lasi" izdošanai. Grāmatas un plates komplekts domāts latvisi bērniem, kuri sāk pažīt burtus un kuriem pastēn ir grība sākt lasīt. Pasakas ilustrējusi Dzintra Lejīņa un tās drukātās ar lieliem burtiem, lai bērni vārdus varētu viegli pažīt. Platē pasakas ierunātas tā, lai bērni tekstu no plates varētu klausīties un sekot līdz tekstarā Komplekts izdots 1981. g., maksā \$9,-, un pasūtināms pie U. Streipa (1936 Tiefvilan Way, Louisville, KY 40205 ASV).
- \$10,000.- pabalsts Skaidritei Darius tautas deju ansamblu "Saules josta" uzveduma "Marietes dziesma" sagatavošanai, lai ar izrādēm viesotos ASV, Kanādā, Venecuēlā un Eiropā. Ansamblī piedāļas vairāk kā piecdesmit daīlīnieku, un tā galvenais mērķis ir ar dejām un dziesmām uzveduma veidā parādīt latviešu tautas garīgu spēku, 13. g.s. ķīnoties par savas tautas brīvību. Uzvedumā parādīta dzīve labībā, svešo liebrūcēju izraisaītās postas, ciešanas un zengališķes aiziešana trīndā. Ansamblis visu paredzēto turneju veica sekmīgi - kopskaitā bija ap 13,900 apmeklētāju un joti labas atsaукsmes prese.
- \$10,000.- pabalsts Ainai Pūlinai rokas grāmatas "Tautas tēru brunču paraugs" sagatavošanai. A. Pūlinja ir profesionāla mākslas audēja ar praktisku pieredzi arī latviešu tautas tēru darināšanā. Rokas grāmatā paredzēts ievietot izaustrus visu Latvijas novadu tautas tēru un brunču drānas paraugus līdz ar aprasiem, jo agrāk publicētais grāmatas tautas tēru apraksts, melnbaltītie un krāsainie atteli ir klūdāni. Krāsas tautas tēru attēliem katrā izdevumā citādos tonos un nesaskan ar dzījas paraugiem. Pie ieceres Isteņošanas strādā Aina Pūlinja un Juris Pūlinš. Šai praktiskai rokas grāmatai būs 5 daļas - sējumi: Kurzemē, Zemgalei, Latgalei pa vienam sējumam, bet Vidzemei divi sējumi. Jo tur tēru skaits ir lielāks. Katru sējumu izgatavos tikai 10 eksemplāros, ievietojot paši izaustrus drānu paraugus, ūšānas instrukcijas un katram novadam atbilstošus tautas tēru attēlus labas kvalitātes krāsu fotogrāfijās. Latviešu Fonda pabalsts ir sadalījis piecas daļas, un darba veicējiem to izsniedz pakapeniski pēc padarītā darba, kuļu ir iecerēts pabeigt 1989. g. Tam rokas grāmatu pēc LF norādījumiem sādāls latviešu mākslas muzejs un senāmantu krātuvēn, lai rokas grāmata būtu pieejama zīmu iegūšanai visiem. Tāda veida arī trīndā iegūtā informācija, atzinumi un pierede tautas tēru darināšanā saglabāsies nākošām.
- \$1500.- pabalsts A. Jansonam dziesmu spēles "Spridīts" izrādes sagatavošanai, lai to izrādītu Nījorka un Toronto. Pēc "Spridīsa" izrādes dziesmu svētkos Bostonā, daudzi izieca vēšānos, lai "Spridīt" izrādītu arī citos latviešu centrlos. Izrāde atkāl bija jāiestudē no jauna ar akteriem, kas varētu sniegt izrādes arī ārpus savas dzīves vietas. Iceri iestenoja A. Jansons, palīdzot V. Baumanim, M. Ubānam, L. Embretkam un Nujorkas latviešu korim. Nujorkas izrāde bija ap 850, bet Toronto ap 1000 apmeklētāju. Viesizrādes bija arī Austrālijā un Australijas televīzijā. Par visām izrādēm prese bija labas atsauksmes.
- \$300.- pabalsts M. Štaiveram mūzikas jaunrades sekmēšanai sakārā ar jaunatnes dziesmu svētkiem 1979. gada Montrēlā. Jaunu kompozīciju pastūmīšanai un godalgotīšanai bija pieprasīts \$2,200,-, bet pēc nobalsošanas, piešķirumus sadalot ieguto punktu skaita secībā, šīm vajadzībām atlīka vairs tikai \$300,-, kas arī paredzētam mērķim izlietoti.

- 1979. GADĀ PIEŠĶIRTS \$28,876.- ŠĀDIEM PROJEKTIEM:**
- \$1000.- "sekļas naudas" aizdevums ansamblim "Akacis" (M. Strauss) skatu plates izdošanai. 1984. gadā atmaksāja jau \$400.-.

2. \$600.- "sēklas naudas" pabalsts A. Straumanim grāmatas "The Golden Steed" (Zelta zirgs) izplatīšanai. Šīnī grāmatai ierverti Jāna Raina, Annas Brigaderes un vēl lietuvišu un igaunu rakstnieku lugu tulkojumi angļu valodā. Lugu saturs balstās teiku pasaulē. Pabalsts izletois.

3. \$1000.- "sēklas naudas" pabalsts prof. Dr. V. Freibergai skolotāju semināra sariņošanai 2x2

ievadīšanā skaitlītājā. Šo lielo un svarīgo pasākumu kopš 1979. g. galvenokārt veic Kristīne Kontāde-apzinoties, ka paveiktais darbs nacionē loti arīglos tautas dziesmu zinātnisko pētniecību. Ir nodoms ievadīt datorā visus 12 larv. tautas dziesmu sējumus.

5. \$400.- "sēklas naudas" pabalsts Latviešu videoleņš studijai un bibliotēkai (V. Valdmanis) "Mārietas dziesmas" uzņemšanai videoleņā. (Aptaujas lapā prasītas ziņas nav saņemtas.)

6. \$500.- "sēklas naudas" pabalsts V. Labinskīm jaunatnes kursu sariņošanai Anahergr R. Vacīja. Kursi sākītoji 1979. g. no 5. līdz 16. jūlijam. Piedālījas 30 kursanti un lekcijas apskatīja Otrā pasaules karā beigu posma vēsturiskos notikumus un trīmdas sākuma gadus. Sevišķa vērība bija veltīta latviešu valodas zināšanu paplašināšanai.

7. \$1,100.- "sēklas naudas" pabalsts M. Štavuveram B. Rubes "Varondarbu" izrādes sariņošanai jaunatnes dziesmu svētkos Montrēlā, Kanādā. (Aptaujas lapā prasītas ziņas nav saņemtas.)

8. \$4,776.- pabalsts Ilgai Gravai jauno skolotāju seminarā sariņošanai. Seminārs iecerēts kā ilggadīgs pasākums lai novērstu skolotāju trukumu latviešu skolās. Programma piemērota daļējiem no 20-30 g.v., un galvenā vērība veltīta latviešu valodai un mācīšanas unaudzīnāšanas metodēm. Semināra pirmais posms sākās 1979. g. decembra beigās Rietumkriesta vasaras vidusskolas "Kursa" telpās ar ilgumu 10 dienas. Semināru ar apzīmējumu "Piebalga" rikoja

vel divus gadus saņemot no fonda kopsummā pabalstu \$14.766,- (skat 1980. g. piešķirumu).

9. \$10,000.- pabalsts V. Valdmanim latviešu videoleņu studijas un bibliotēkas izveidošanai, un izološanai. Grāmatu domāts izdot sērievēdā, lai bērniem būtu iespēja bagātiāt savu latviešu valodu sarunas par lietām, kurās parasti ikdiens saunās neparažās. Grāmatas serija būs tulkojums un lokalizējums no apgāda "Grosset and Dunlap" izdotās grāmatu sērijas. (Aptaujas lapā prasītas ziņas nav saņemtas.)

10. \$1000.- pabalsts Andrejam Oltem bērnu grāmatas "Kāu kapēc" manuskripta sagatavošanai

un izološanai. Grāmatu domāts izdot sērievēdā, lai bērniem būtu iespēja bagātiāt savu latviešu valodu sarunas par lietām, kurās parasti ikdiens saunās neparažās. Grāmatas serija būs tulkojums un lokalizējums no apgāda "Groset and Dunlap" izdotās grāmatu sērijas. (Aptaujas lapā prasītas ziņas nav saņemtas.)

11. \$3000.- pabalsts A.LA. Latviešu Institūtam grāmatas "Latvju enciklopēdija 1962-1982" manuskripta sagatavošanai iespiešanai. Enciklopēdijas manuskripts izveidojās 4 sējumu apjomā un katrai sējums būs ap 600 lappisu plāss. Ziņu vāksanā prof. Dr. E. Andersona vadībā piešķirts ap 260 personas. Manuskriptis visumā bija pabeigts jau 1980. gadā un nodots Latviešu institūtam, lai sāktu to publicēt. Publicēšanai aizkavējoties, to nācas papildināt ar jaunākām ziņām un arī redīģēt. 1983. g. jau iznāca "Latvju enciklopēdija 1962-1982" pīmais sējums. Nākamie trīs sējumi sekos. Pirmao sējumu var iegādāties latviešu grāmatnīcās un arī ALA birojā.

12. \$4,500.- pabalsts Sandrai Lazdiņai latviešu tautas pārdzīvojumu ielitrārdu dokumentācijai. Paredzēts iestājet lēnās trīmdā esošo latviešu tautas piedēriņu personīgos pārdzīvojumus un dzīves uzskatus interviju veidā, lai uzglabātu kā vēsturisks dokumentu. Ir iestājoties 60 intervijas ar vecākās paaudzes latviešiem Amerikā. Intervijās šīs personas stāsta savus piedzīvojumus ar vecākās paudzes latviešu kārtu laikā un dodoties no Latvijas trīndieniekam dzīves gājumā, it īpaši pārdzīvojumus kārtā laikā un dodoties no ALAs līdzekļiem, vien grūti uzuņēt un grūti sagādāt vajadzīgos mācības līdzekļus. Pabalsts izsniegs 3. gadu periodā, katrai pa \$9,00.-. "Kursai" iegādāta videoleņu sistēma.

1980. GADA PIEŠĶIRTS \$69,700.- ŠĀDIEM PROJEKTIEM:

1. \$600.- "sēklas naudas" pabalsts Guntaram Gedulim Dienvidamerikas "Trešās Latvijas" nomētnes sariņošanai Venecuelā. Šī jaunatnes nometne darbojās no 1979. g. 26. dec. līdz 1980. g. 4. janvārim ar 2 X 2 nometnēm līdzīgu programmu. Piedālījas 66 jaunieši un atsevišķās lečcījās vēl ap 75 - 100 viens no vietējās latviešu sabiedrības.

2. \$800.- "sēklas naudas" pabalsts kursu "Ievads vadības mākslā", sariņošanai Beverīnas vasaras vidusskolā. Pabalsts izletojis, sagatavojojat piemērotas lečcījas un tās divus gadus pasniezdot vidusskolas absolventu klasei kā atsevišķu kursu. Piedālījas 30 audzēknji. Kursa pasniezdējs bija J. Mateus.

3. \$1000.- "sēklas naudas" pabalsts Laimonim Zandbergam "Jaunās gaitas" indeksa sastādīšanai latviešu un angļu valodā pirmajiem 100 numuriem. Indekss sastādīts 1980. g. un publicēts. Tagad pēc tā ir viegli "Jaunās gaitas" numuros arīstātēs 3 384 rakstus. Indeksu var iegādāties "Jaunās gaitas" saimniecības daļā.

4. \$800.- "sēklas naudas" pabalsts E. Zeilei-Annnai pirmo Eiropas latviešu kokļu dienu sariņošanai. Kokļu dienas sariņoja Minsterei 1980. gada no 7. līdz 9. martam. Bija kokļu izstāde, referāti par kokļu vēsturi un kokļu koncerts, piedaloties Eiropas latviešu kokļu ansambļiem. Koncertā ierādās tik daudz klausītāju, ka MLG aula izrādījās par mazu un koncerts bija ļāpācējuz vienu no lielākām vācu ģimnāzijas zālēm. Prese bija ļoti labas atsaукsmes, un šīs kokļu dienas apzīmētas par Eiropas mēroga sariņoju.

5. \$500.- "sēklas naudas" pabalsts Andrejam Spārmīnam latviešu nodalas materiālu (publikācijas, manuskripti un c.) apstrādāšanai un kvalifikacijai Minesotas universitātes Imigrācijas vēstures Petriečības centrā.

Ar Latviešu Fonda un citu latviešu organizāciju materiālo atbalstu students Andris Straumanis, strādājot daļu laika, materiālus sākā sakārtot, bet to ir vēl joti daudz nesakārtoti. Pie universitātes darbojas Imigrācijas vēstures Pēniņcības Draugu biedriba, kurā darbojās arī Eriks Dundurs, kas dod cerības, ka rūpes par Latviešu nodaju nezudis.

Materiāli arīvēl ieplūsti, un jau šodien šī krātuve ir jaunskata kā lielākā ASV par latviešu gaītām pēc Otrā pasaules kara.

6. \$1000.- "sēklas naudas" pabalsts J. Melngailim kļūdu labojumiem tautas dziesmu skaitlītotā lenīta. (Skat nākošo piešķirumu ar nobalsojumu V. Bērziņam).

7. \$4,000.- pabalsts Vaidim Berzīnam kļūdu labojumiem tautas dziesmu skaitlītotā lenīta. Piesķirtie līdzekļi izletoji, pārbaudot un izlabojot kļūdas divas reizes 70,000 dainu ievadijumos skaitlītotājā. Darbu veica speciālisti K. Konrade, V. Bērziņš un G. Strazds. (Skat piešķirumus aprīkotās līdzekļi)

afri 1978. un 1979. gadā)

8. \$400.- "sēklas naudas" pabalsts Zuzei Kreisiņai - Shai latviešu bērnu dārza ierīkošanai Ministerē R.-Vācijā. Līdzekļi izletoji, ierīkojot latviešu bērnu dārzu ar nosaukumu "Kas dārza". Bērnu dārzs darbojas katru sestdienu trīs stundas vācu draudzes bērnu dārza telpās (no pulksten 10 - 13). Kā audzinātājas darbojušās M. Veikerta, D. Viola un I. Balode, kurām palīdz MLG s'olēni un skolnieces savu stipendiju darba ietvaros. Piedālās 10 - 14 bērni no 1,5 līdz 7 g.v.

9. \$27,000.- pabalsts ALA Izglītības birojam vasaras vidusskolu "Kursas" un "Beverīnas" atlaišanam. Abas vidusskolas katrai vasaru mācīs 100 - 120 audzēknui, lai iegūtu zināšanas latviskās un vācu valodās latviešu kārtu vēsturi un ALAs līdzekļiem viskos priekšmetos vidusskolas kursa apmēra. Šīs skolas ar bērnu vecāku un ALAs līdzekļiem vien grūti uzuņēt un grūti sagādāt vajadzīgos mācības līdzekļus. Pabalsts izsniegs 3. gadu periodā, katrai pa \$9,00.-. "Kursai" iegādāta videoleņu sistēma.

10. \$10,000.- pabalsts jaunatnes apgādām "Ceļnieks" jaunas, modernas latviešu tekstu sālekamās māšinas ledēi. Mašīnu iegādi izlieto "Mazputniņu" un "Jaunās Gaitas" publicēšanai, kā arī citām "Ceļnieka" publikācijām, prieķišķu dodot bezpečas pastākumiem.

(Aptaujas lajā prasītās ziņas nav saņemtas).

11. \$1500.- pabalsts Annai Ziederei skolotajū kursus sārkosanai Australiju. Kursus sārikoja 1981. g., piedaloties 18 kursantiem, kuri prakses iegūšanai no rīta skolotāju vadībā strādāja ar skolēniem klasēs, bet pēcpusdienās bija metodisko zināšanas stundās. Kursantu liełākā daļa tagad strādā latviešu skolās.

12. \$6,000.- pabalsts Vitautam Sīmanim grāmatas "Latvia" izdošanai angļu valodā par Latviju un latviešiem svešautiešu informēšanai. Grāmata iznāca 1984. g. decembrī 7,500 eks. Var jau līdzāties latviešu grāmatnicās.

13. \$15,000.- pabalsts Ilgai Gravai skolotajū seminarā "Piebalga" rīkošanai, kas izmaksājams šīs gados katrai pa \$5.000. Semināra mērķis: 1) Sagatavot skolotāju latviešu skolām no vidējās paudzēs. 2) Uzlabot latviešu valodas zināšanas bērnu vecākiem, lai tie spētu veikt mājiņačas darbu ģimenēs. 3) Izveidot latviešu valodas mācības programmu. 4) Saistīti mācības vielu pa atsevišķām klasēm skolotāju vajadzībām un konceptus par atsevišķiem vēstures posmiem, sākot ar 1918. - 1940. g. Pēc divu gadu darbības, kurši vadītāji I. Gravai pārceļoties darbā par Minsterei latviešu ģimnāzijas direktrīsi, kursu rīkošanu pārtrauca. Neizlietoto pabalstu summu - \$5,000.- atmaksāja fonda kāsē.

14. \$1,100.- pabalsts bērnu grāmatu apgādam "Atvase" rakstāmmašinas pielagošanai, lai varētu rakstīt latviski ar garumzīmēm un burtu mīkstinājumiem. Iecere īstenota.

1981. GADĀ PIEŠĶIRTS \$24,650.- ŠĀDIEM PROJEKTIEM:

1. \$1000.- "sēklas naudas" pabalsts J. Trapānam Latvijas vēstures mācības vietas dokumentācijas (1850-1940) manuskripta sagatvošanai.

(Aptaujas lapā prasītās ziņas nav saņemtas.)

2. \$1000.- "sēklas naudas" pabalsts prof. Dr. J. Siliņam grāmatas "Latvijas māksla 1915-1940"

krāsu uzņēmumu uzlabošanai. Iecere īstenota.

3. \$1000.- "sēklas naudas" pabalsts L. Vitolīnai Helsinku universitātes bibliotekas latviešu materiālu katalogēšanas izdevumiem. Šo darbu, netaupot savus persongos līdzēķus un lielas pūles, L. Vitolīna bija veikusi jau ilgus gadus. Ar šiem Latvijas Fonda piešķirtiem līdzekļiem tika segti visminimālāk izdevumi darba turpināšanai. Vēlāk LF izvedoja atsevišķu projektu.. (Skat 1983. g. \$15,000.- piešķirumu).

4. \$600.- "sēklas naudas" pabalsts Eduardam Avotam jaunatnes žurnāla "Jaunie zvani" izdosanai un jauno rakstnieku atrīznības balvām. "Jaunie zvani" iznāk 6 reizes gada ap 1500 eks. kā piepkums žurnālam "Treji vārti" un ALJAS izdevumam "Vēja Zvani". Aržinības balvas par rakstītām piešķirtas Ingrīdai Cazerei, Ingrīdai Zirnei, un Guntiņi Šmidchenam.

5. \$500.- "sēklas naudas" aizdevums S. Dulevskim "Žurnāla" pirma numura izdošanai. 1983. g. aizdevumus pārvērstas par neatmaksājamu pabalstu.

(Aptaujas lapā prasītās ziņas nav saņemtas)

6. \$1000.- "sēklas naudas" pabalsts Amerikas Latviešu Teātrīm mākslinieka Ēvalda Dajevska izstādes sārkosanai. Izstādi sakārtoja ar 87 E. Dajevska skatuves iekārtas dekoratīvo metu un aktieru tērpju gleznojumiem. Ar to bija iespaidīgi parādīta mākslinieku darbība trimdā, sākot ar 1945. g. pie Mērījumiem un Amerikas Latviešu Teātriem. Bija redzāni arī foto attēli no E. Dajevska darbības posma Michaela Myergerga filmu studijā Nujorkā. Izdots arī publikācija

"Evalds Dajevsks" ar ziņām par viņa māksliniecisko darbību un panākumiem, rādot tos reprodukcijās. Izstāde bija skatāma Nujorkā, Washingtonā, Filadelfijā, Bostonā, Toronto, Kīlvandē, Čikāgā, Garezerā un dziesmu svētku laikā Milvokos. Izstādi apmeklēja vairāk kā 3000 skatītāju.

7. \$350.- "sēklas naudas" pabalsts I. Švānfeldam ASV vidiennes apgab. sabiedrista darba semināru. Seminārs norisinājās 1981. g. rudenī vairakos posmos nedēļu nogales. Lekcijas iztirzā jaušājumus, kas saistīs ar trimdas sabiedristiski kultūralo un nacionālpolitisko darbu. Semināru katru reizi apmeklēja ap 30 dalībnieku.

8. \$10,000.- pabalsts Nujorkas latviešu korīm (dir. A. Jansons) A. Kalniņa operas "Bapnuta" koncerturēduma sagatavošanas izdevumiem. "Bapnuta" koncerturēdumi bija 1982. g. Nujorkā ar 2400 latviešu un citu tautu klaustātījumi un 1983. g. latviešu dziesmu svētkos Milvokos ar 1900 klaustātījumiem. Iecere īstenojā A. Jansons ar palīgiem L. Apkalnu, A. Klotiņu, A. Vilumanī, B. Sūrmāni, B. Alku, I. Kupču, M. Kristapsunu un G. Skujīnu. Ir ieskanojums kasetēs. "Bapnuta" atskaloja arī PBLA dziesmu dienās Minsterē (1984. g.).

9. \$5,000.- pabalsts prof. Dr. J. Siliņa grāmatas "Latvijas māksla" pēdējo sējumu izdošanai. Grāmatas divi sējumi: "Latvijas māksla 1915 - 1930" un "Latvijas māksla 1930 - 1940", jau ir iznākuši. "Daugavas" apgāda un dabūjami visās latv. grāmatnicās. Apgāds iecerējis vēl izdot trešo sējumu "Latvijas māksla 1930 - 1940", bet nav vēl izdevēja grāmatas 4. un 5. sējumam. Šajos pēdējos sējumos ir apskatīta trimdas latviešu māksla un tagadējais okupētais Latvijas māksla līdz 1980. gadam.

10. \$4,200.- pabalsts "Saules jostas" tautas deju ansamblim uzveduma "Upmalu satīniecee" sagatavošanai, Skaidrites Darīus vadība. Ar šo uzvedumu ansamblis 1982. g. viesojās vairākās vietas Australijā, ASV, Kanādā un Eiropā un šo uzvedumu kopskaitā noskatījās ap 12.000 apmeklētāju. Uzvedums ir uzņemts video un skāpu lenta.

1982. GADĀ PIEŠĶIRTS \$33,800.- ŠĀDIEM PROJEKTIEM:

1. \$1000.- "sēklas naudas" pabalsts Ligai Ruperītei latviskas identitātes saglabāšanas pētījumu izvešanai. L. Ruperīte pētījumu pirmo posmu pabeidza un 1982. g. nolasīja referātu Latviešu Fonda gadskartēja biedru sapulcē - Nedēļas Nogale Nākotnei. Dala no pētījumiem izmantota lekcijsām 3 X 3 nometnēs. Referāts saistībās publicēts izdevumā "Pā deju ceju" 1982. g. decembra numurā.

2. \$1500.- "sēklas naudas" pabalsts V. Zaļkalnam, lai izdotu skāpu plāte Lūcijas Garūtā komponēto Andreja Egliša "Dievs, Tava zeme deg". Skāpu plāti izgatavoja, pārskanojot dziedājumu no atrastās skāpu lenta, kas uzņemta pirmsmākslānojumā 1944. g. Rīgā. Skāpu plāte vēl dabūjama latv. grāmatnicās, kas tirgojas arī ar skāpu plātem. (Aptaujas lapā prasītās ziņas nav saņemtas)

3. \$600.- "sēklas naudas" pabalsts J. Gaigulam lai izveidotu pie ABS muzikoloģijas nozari. 1982. g. no organizēta Baltu muzikoloģijas nozare pie Baltijas Studiju Veicināšanas apvienības (ABS) regulārai zinātniskai pētniecībai. Nozari vadīja prof. Joachims Brauns. Tieks sagatavots plāsāks izdevums "Baltik Musicology Bibliography", ko izdos "Swedish Royal Academy of Music" Stokholmā ar AABS atbalstu.

4. \$900.- "sēklas naudas" pabalsts V. Mužniekam tulkošanas semināri sarīkošanai Latviešu studiju centrā. Seminārs sākās 1982. g. no 25. līdz 30. aprīlim. (Aptaujas lapā prasītās ziņas nav saņemtas)

5. \$300.- "sēklas naudas" pabalsts Ansim Bērziņam Latvijas himnas "Dievs, svēti Latviju" noju partituras orķestrim izdošanai, ko varētu lietot arī citu tautu orķestri. Iecere īstenota.

6. \$10,000.- pabalsts ALA Latviešu studiju centra mācības līdzekļu iegādei. Studiju centrā iecerēts Dajevska darbības posma Michaela Myergerga filmu studijā Nujorkā. Izdots arī publikācija

izveidot mācības līdzekļu krātuvi, ko varētu izlietot arī citas latviešu skolas. Iegādāties skanu un video aparatūsu un c. mācības līdzekļus. Paredzēts iekārtot arī skanu pāšu, video-lensu, maksīas līslīšu un c. krātuvi.

(Aptaujas lapā prasītās ziņas nav saņemtas.)

7. **\$6,000.- pabalsts "Mazputniņa" redakcijai (Liga Streipa)** "Mazputniņa" abonementu skaita palielšanai. Paredzēts visās latviešu publikācijās ievietot sludinājumus, izgatavot plakātus, ko novietot latviešu pilnēšanas vietas un t.t. Piešķirtais pabalsts izlietojums trijos gados, katrai no vienītās akcijai jau bijuši panākumi - abonementu skaita pavairojies.

8. **\$7,500.- pabalsts ansamblim "Kolibri"** koncerta sarakšanai 1983. g. kultūras dienās Austrālijā. Pēc kultūras dienām ansamblis sniedza latviešu mūzikas koncertus arī citās Austrālijas pilsētās, piedalījās ar priekšnesumiem jaunatnes sarakojumos, vasaras vidiņskolā, jaunatnes kursos un 3 X 3 nometnē. Sniedza arī lekcijas par senlatviešu mūziku un mūzikas instrumentiem.

9. **\$6,000.- pabalsts Arūnui Teivenam grāmatas "Dzirnavas Latvijā" izdošanai.** Architekts A. Teivens pēc ilga pētniecības darba manuskrītu grāmatai jau ir sarāstījis un tas pagaidām ir vienīgais dokumenti - datu un attēlu kopojums par dzirnavniecības atrisību Latvijā. Tam ierīcēta kultūrvēsturiska nozīme, tāpēc jārūpējas, lai pētījums saglabatos publicēts grāmatā un izvietots bibliotekās. Grāmatas beigas būs saura kopsavilkums arī svešvalodās. Manuskrīptu grāmātā izdot iecerejīs "Daugavas", apgads 1985. g.

1983. GADĀ PIEŠĶIRTS \$38,475.- ŠĀDIEM PROJEKTIEM:

1. **\$2000.- "sēklas naudas"** pabalsts Helsinku bibliotekai tur esošo latviešu publikaciju saglabāšanas un mikrofilmēšanas vajadzībām.
2. **\$2525.- "sēklas naudas"** pabalsts prof. Dr. Valdim Zepam latviešu valodas skaidrojamās vārdnīcas projekta iestenošanai.
3. **\$1000.- "sēklas naudas"** pabalsts Sominas nacionālajam muzejam partur atrodotošos latviešu tautas terpu un c. materiālu pārēzēšanai.
4. **\$1000.- "sēklas naudas"** aizdevums Mārai Trapanei latviešu valodas pamat - un paplašinata vārdu krājuma vārdnīcas projekta izstrādāšanai. Darbs pabeigs un aizdevums atmaksāts.
5. **\$15,000.- pabalsts Latviešu Fonda sagatavotam projektam - sakārtot, restaurēt un mikrofilmēt Helsinku universitātes bibliotēka esošo latviešu periodikas plāšo krājumu.** Šīm universitātes krājumā ir ielākais un vērtīgākais latviešu grāmatu, brošūru, žurnālu un laikrakstu kopojums par laiku no 1820. līdz 1917. gadam. Šo krājumu bibliotēkā apzīmē ar vārdu "Letonika" un šīs vājums ir vienīgais, ko brīvajā pasaule iespējams brīvi izmantot latviešu kultūras, saimnieciskās un politiskās vēstures pētniekiem. Bet dala no latviešu publikācijām, sevišķi laikraksti, siltkāpīja jeb ciu apstākļu dēļ, airodas jau sairāšanas stāvoklī - "laika zoba saestī". Ir nepieciešams glabāšanas darbs". To atzīst arī bibliotēkas vadība, bet tai šīm vajadzībām nav līdzekļu. Ar Latviešu Fonda atbalstu bibliotēkas vadība sāks materiālu sakārtošanu, restaurēšanu, konservēšanu un daļēji mikrofilmēšanu. Izgatavot mikrofilmku kopijas varēs iegādāties arī lielākās rietumu pasaules bibliotēkas un latviešu centri. Ir cerības, ka bibliotekas vadība turpinās iestākio darbu, sagādajot līdzekļus budžeta karībā, ja latvieši paši parādis pieteikamu interesī.
6. **\$10,000.- pabalsts "Saules jostas" tantas deju ansamblim uzveduma "Mārpukķite"** sagatavosānai, lai to uzvestu PBLA dziesmu dienās Ministere 1984. gads. Arī šīm uzvedumam, apat kā "Māriettes dziesmai" un "Upmalu saimniecei", saturā ir latviešu senču zeme, kuru iestādītās latviešu valodās ir kopušas, milējūšies un aizstāvējušas. Uzveduma autore Skaidrite Dariusa šīm uzvedumā rāda, ka šī zeme latviešu tautai ir īstās mājas - tautas dzīvības avots

un gara mantu glabātāja. Ansambla uzvedumi, kuros ar prieku iesaistās arī jaunā pauzde, ir jau guvuši trīmdas sabiedrībā lielu piekritīku. Ansamblis ar sagatavoto "Mārpukķites" uzvedumu 1984. g., pirms ološanas uz dziesmu dienām Eiropā, sniedza izrādes Austrālijas latviešu centros. Lidojumā uz Eiropu tas apstājās ASV un sniedza izrādes arī ASV latviešu centros un Kanādā, Toronto pilnētā.

Dziesmu dienās Ministere, bez savu galvenā uzdevuma, ansamblis uzstājās arī kā atsevišķa vienībā tautas deju liehuuzvedumā un ar savām atsevišķām tautas dejām guva visielako skaitātāju atsaucību.

7. **\$5,000.- pabalsts Marai Murphy televīzijas filmas "Nebraskans from Latvia" izgatavošanas izdevumiem.** Filma būs pustundu gara un dokumentēs latviešu emigrācijas vēsturi, rādis, ka latvieši ASV ne tikai saglabā savu nacionālo identitāti, bet arī sekmīgi iekļaujas visa amerikānu sabiedrībā - tās dzīvē un darbā. Viena trešdaļa no filmas būs velīta Kārlī Ulmaņa gaitām Nebrāskā. Jau ir uzņemti filmas segments, kuja prof. Hovards Gramlichs (Howard Gramlich) atceras savu Nebraskas universitātē studiju biedru un personīgu draugu Kārlī Ulmaņi. Tāpat ir jau filmēts mārslīnieki Miķeļa Geisrauta darinātā K. Ulmaņa krišu tēlu atklāšanas akts Nebraskas universitātē 1982. g. 18. novembrī.

Filmu uzņems Nebraska Education Television Network studijas personāls. Pabeigtu filmu pārraids KUON-TV. Pēc tam filmā tiks lietota Nebraskas un citu šātu amerikānu skolās, kā mācības viela un pieturas punktus klases pārrunām. Filmu piedāvās noskaitīties arī latviešu sabiedrībai, ja par to būs interese.

Filma latviešu un amerikānu skaitātājiem būs pieejama 1985. gadā.

8. **\$190.- pabalsts prof. Dr. V. Zepam latviešu valodas skaidrojamās vārdnīcas pirmās dajas manuskrīta nobeigšanai un publicēšanai.** Vārdnica domāta skolu un vispārējai lietošanai.

1984. GADĀ PIEŠĶIRTS \$35,228.- ŠĀDIEM PROJEKTIEM:

1. **\$4,500.- pabalsts komponistam - dirigentam Imantam Mežaraipam "Latvju mūzikas grāmatas"** manuskrīta sagatavošanai. Grāmatai paredzētas divas daļas: 1) Latvijas mūzikas vēsture un 2) Dziesmu krājums jauniešu koriem un ansambļiem. Šāda grāmata joti nepieciešama skolu, mūzikas semināru un atsevišķu mūziku vajadzībām.

2. **\$11,000.- pabalsts režisoram Andrim Kesterim dokumentāra televīzijas filmas "Latvia: A Captive Nation" izgatavošanai.** Paredzēts izgatavot profesionālas kvalitātes dokumentētu skanu filmu vienas stundas garumā uz 16 mm filmas, lai to varētu izdali lietošanai televīzijai, privātām raidītāju stacijām, valdības iestādēm un skolām.

Filma parādīs: latviešu tautas vēsturisko artistību un demokrātiskās Latvijas valsts izveidošanos; notikumus, kas piespieda lielam skaitam latviešu bēgt no savas zemes, un pašreizējo stāvokli okupētā Latvijā.

3. **\$3,000.- pabalsts J. Riekstrijai Latviesi Studiju Centra bibliotēkas mikrofilmu nodalas iekārtām** izgatavošanai. Jau ir kļuvusi par plašu latviešu publikāciju krājumi. Izveidojot tamā arī svārīgu publikāciju mikrofilmu nodalā tās nozīmība vēl pieauga, jo bibliotēku varēs plātāk izmantot arī pētniečibas nolūkos. Iecerēts ir iegādāties Helsinku bibliotēkas latviešu nodajos mikrofilmīs, kuras jau filmē ar daļēju Latviešu Fonda arībalstu. Tāpat, saziņa ar LSC mācības spekiem, paredzēts iegūt mikrofilmīs no svarīgām publikācijām citas bibliotēkas.

4. **\$4,000.- pabalsts Dr. Benjāniņam Jēgeram "Latviešu tāndras izdevumu bibliografija, 1971-1980"** ceeturāsējuma iespiešanas izdevumu segšanai. Ceturio sējumu, tāpat kā iepriekšējos, izdos "Daugavas" apgāds. Dr. B. Jēgers trijos iepriekšējos sējumos ir jau aprakstījis 6,370 latviešu publikācijas, kuras izdotas sākot no 1940. g. līdz 1970. g. beigām.

Ceturtais sējums būs zinās par trīmdā izdotām grāmatām, brošūram, periodiskiem izdevumiem, informācijas biļetiņiem un nošu iespiedumiem, kuri publicēti sākot ar 1971. g. līdz 1980. g. Dariusa šīm uzvedumā rāda, ka šī zeme latviešu tautai ir īstās mājas - tautas dzīvības avots

Latviešu Fonda statūti

By-laws of Latvian Foundation

ARTICLE I

1. The name of the corporation shall be LATVIAN FOUNDATIONS which can also be used in its abbreviated form as LF.
2. The seal of the corporation shall be as impressed hereon:

ARTICLE II

1. This corporation is formed exclusively for literary and educational purposes within the meaning of section 501(c)3 of the Internal Revenue Code of 1954.
2. The purposes of this corporation are set forth in its Articles of Incorporation and include, but are not limited to, publication of books, plays, articles, magazines, poetic works, and the like, of literary and/or historic value in the Latvian language to encourage the study of Latvian culture, to promote and popularize Latvian music and Latvian composers, to present Latvian plays, to promote exhibitions for Latvian artists, to sponsor radio and television broadcasts on the foregoing, and to preserve Latvian ethnic traditions.

ARTICLE III

1. Membership in the Latvian Foundation shall consist of individuals 18 year of age or older, families, the head of which is 18 years of age or older, and organizations and/or associations. Each member shall be approved by the Board of Trustees.
2. A member in good standing shall be an individual, a family, organization and/or association, as set forth in section 1 of this article, who has paid an initiation fee of fifty dollars (\$50.00), is current in his or her membership dues, and who has pledged or made a non-interest-bearing loan or made a donation of at least one-thousand dollars (\$1000.-) to the corporation; or has paid a special annual assessment as determined prospectively by the membership at the annual meeting; or a person who is a full time student at any accredited college or university, who has paid an initiation fee of ten dollars (\$10.00), is current in his or her annual dues and who has made or pledged a non-interest-bearing loan or made a donation of at least one thousand dollars (\$1000.00) to be corporation.
3. Each member in good standing shall have one vote.

ARTICLE IV

1. Nine trustees shall control and manage the affairs, funds, property, and expenditures of the corporation, shall carry out its corporate purposes, and shall execute its by-laws.
2. At the first annual meeting of the members, the trustees shall be divided into three classes of three members each. The trustees of the first class shall hold office for a term of one year; the trustees of the second class shall hold office for a term of two years; and the trustees of the third class shall hold office for a term of three years. At all annual elections thereafter three trustees shall be elected by the members for a term of three years to succeed the trustees whose term then expires, provided that nothing herein shall be construed to prevent the election of a trustee to succeed himself for one additional term.

beigām. Pielikumā būs ziņas arī par brīvās pasaules cittaattu izdevumiem, ja tie ir latviešu valodā vai ja tie ir latviešu autori darbi svešvalodās.

5. Kan \$5,000.- pabalsts Jānim Valdmanim latviešu audzināšanas video isprogrammas cikla izgatavošanas izdevumu segšanai. Latviešu video studija un biblioteka J. Valdmana vadībā ir iecerējusi izveidot isprogrammu ciklu latviešu bērniem pamatskolas vecumā. Programma būs ieverts bēriem saisošs stāstījums, lai bēriņi skatoties un klausoties iegūtu plašāku vārdū krājumu un mācītos tekšķi izteikties. Katra programma būs 20 min. gara un risināsies raitā tempā, lai pastāvīgi saistītu bērnu uzmanību. Katrā programma būs ietverta arī kada epizode no bērnu nodarbībām skola un citur. Iecerēta arī rokas grāmatīņa ar norādījumiem programmas cikla lietotājiem.

6. \$5,600.- pabalsts ALA Izglītības birojam vasaras vidusskolu uzturēšanas valzaļībam.

ALA Izglītības biroja vadītājas B. Zommere projekts paredzēja Kuras un Beverinas vasaras vidusskolām \$24.500.- lielu LF pabalstu nakamiem trim gadiem ('1985. g. \$9,500, 1986. g. \$10,000.- un 1987. g. \$5,000.-). Nobalsojumā, pēc sanemto punktu skaita, projekts ierindojās sešta vieta. Pēc paredzēto pabalstu piešķiršanas projektiem kas ieguvuši liečāku punktu skaitu, pāri palika \$5,600.-.

7. \$3,228.- "sēklas naudas" pabalsts dokumentārās televīzijas filmas: "Latvia: A Captive Nation" izgatavošanas darbu sākšanai. (Skat. 1984. g. piešķirumu \$11,000.-).

8. \$1,000.- "sēklas naudas" pabalsts AABS studentu komisijas darbības attīstīšanai. Šīs komisijas darbības mērķis ir sekਮē Baltijas studiju nodrošināšanu nākotnē ar studentu iemīteresēšanu aktivā ziņātiskā darbā baltiešu problēmās. Šim nolūkam jau ir veikti organizātoriski darbi, izplāta attiecīga literatūra un sniegtā informācija baltiešu jaunaines sankānes un sartkojumos. Pilnīga AABS studentu komisijas darbības izvēdosana paredzēta 1985. gadā.

9. \$1,000.- "sēklas naudas" pabalsts 2X2 nometnei brošūras sagatavošanai un iespiešanai par tautas atmodes laiku Latvija. 1984. g. 2X2 nometnei, kas darbojās R-Vācijā, programmas virsēmatis bija "Tautas atmoda". Vēsturiskās ziņas par atmodes laiku sakopoja un publicēja atsevišķa brošūra. Brošūru par brīvu izdalīja visiem nometnes dalībniekiem un to varēs izmantot arī latviešu skolās un kursos.

10. \$3,000.- Kapteinu Upelnieka piemiņas fonda piešķirums (no anonīma ziedotāja) Leonīdam Siliņam Otra pasaules kara laika dokumentu restaurēšanai, kopēšanai un manuskripta publicēšanai.

1984. GADĀ PAREDZĒTS PABALSTOS

KOPSUMMĀ PIEŠĶIRT \$40,000.-

3. No trustee shall serve a term greater than six consecutive years.
4. A trustee may be removed with or without cause by a two-thirds (2/3) vote of the voting members present at a regular meeting or a special meeting called expressly for that purpose.
5. Vacancies in the board of trustees shall be filled by the remainder of the board of trustees, and each person so elected shall be a trustee until his successor is elected by the voting members at the next annual meeting.
6. A majority of the board of trustees shall constitute a quorum for the transaction of business.
7. The board of trustees shall annually elect from its members the officers of the corporation which shall be a president, executive vice-president, two vice-presidents, a secretary, and a treasurer.
8. The board of trustees may also appoint such other officers and/or agents as they deem necessary from time to time for the transaction of the business of the corporation.
9. The board of trustees may remove any officer or agent whenever in their judgement the corporate interests will be served thereby.
10. The president shall be the chairman of the board of trustees.
11. If and when the trustees shall severally or collectively consent in writing to any action to be taken by the corporation, such action shall be as valid corporate action as though it had been authorized at a meeting of the board of trustees.

ARTICLE V

1. The president shall preside at all meeting of the corporation; shall appoint with the approval of the board of trustees all the necessary committees; shall be ex-officio member of all committees; and shall perform such duties as are incidental to the office of president.
2. The executive vice-president shall, in the absence of the president, exercise all of the functions of the president and shall be vested with all his powers. The vice-presidents shall perform such duties as are properly required of them by the president of the executive vice-president.
3. The secretary shall have charge of the corporate seal, all papers, keep all records, make such reports and perform such duties as are incidental to that office and properly required of him by the president.
4. The treasurer shall have charge of all corporate funds and shall conduct its banking business. Checks drawn of three-hundred fifty dollars (\$350.00) or more shall be signed by the treasurer and countersigned by another officer. Checks under three-hundred fifty dollars (\$350.00) shall be signed by the treasurer alone.

ARTICLE VI

1. The annual membership meeting shall be held at such time and place as the board of trustees shall designate.

2. Any number of members in good standing at the annual meeting shall constitute a quorum for the transaction of business.
3. A special meeting shall be called by the president whenever he shall deem the same necessary or whenever he shall be called upon to do so by the board of trustees, the auditing committee, or in writing by at least ten (10) percent of the voting members. All notices of a special meeting shall state the purpose of the meeting, and the special meeting shall be held within eight (8) weeks of a proper request for such a meeting.
4. Each member in good standing shall have one vote.
5. At all meetings a member in good standing may vote by proxy.
6. A simple majority of all members in good standing whether present in person or by proxy shall constitute a quorum for transaction of business at a special meeting.
7. Special or regular meetings of the board of trustees shall be called by the chairman of the board whenever he deems them necessary or whenever he is called upon to do so by a majority of the trustees.
8. Notice of all membership meetings shall be sent to the members at least four weeks before the date of the meeting.

ARTICLE VII

1. Upon the approval by the board of trustees, the corporation may, whenever its general interests so require, invest money, borrow money and issue its promissory note or bond for the repayment thereof with or without interest, and may, in like case, mortgage its property as security for its debts or other lawful engagements.

ARTICLE VIII

1. At each annual meeting the members shall elect an auditing committee consisting of five members who are not trustees and/or officers. The duties of the auditing committee shall be to audit the books of the corporation at least once every year and report the results of the audit to the board of trustees and to the membership at least four weeks before the annual meeting. The auditing committee may avail themselves of the services of a certified public accountant for the preparation of their annual report to the membership.
2. The auditing committee shall immediately conduct an audit of the corporation's books at the written request of ten (10) percent of the voting membership or by at least three trustees, and shall report their findings to the membership forthwith.

ARTICLE IX

1. The operating capital of the corporation comprises initiation fees, membership dues, contributions, bequests, legacies, devises, and income from investments, assessments.
2. Moneys received as non-interest-bearing loans to the corporation shall not be used to defray the operating costs of the corporation.